

▲ Most v Radošově v květnu 2012. Všechny fotografie Stanislav Wieser.

Proměny v čase – Most v Radošově

Stanislav Wieser, Karlovy Vary

Obdivoval jsem jej od prvního spatření. Připomněl mi přání mé maminky, abych se stal stavitelem mostů – stal jsem se jejich romantickým obdivovatelem.

Most přes Ohři v Radošově se od svého vzniku asi v polovině 14. století proměňoval v podobách, jaké nejsou popisem ani obrazem doloženy až do roku 1742, kdy po požáru vznikly plány ostrovské vrchnosti na obnovu mostu. Původně byl postaven v místě zvaném vadum Radowani – na brodu přes Ohři. Tudy přijel král Jan Lucemburský roku 1310 známý do Čech po tzv. Via regia, cestě připomínané již roku 1220 (Gnirs 1933). Historie mostu je popisována v řadě publikací a nejsnadněji je nyní přístupná v odkazech na internetu. Obsáhlá dokumentace včetně videa je na stránkách www.obeckyselka.cz/obnova-mostu.htm.

Předkládám výběr fotografií proměn mostu, jak jsem je zaznamenal za 46 minulých let. Prvně jsem radošovský most fotografoval při vodáckém splouvání Ohře v roce 1967 (foto 1).

Na fotografii je v pravobřežním poli zřetelný průhyb nosných trámů, jaký odpovídá průhybu zaznamenanému na fotografii s dětmi při velikonočním průvodu asi roku 1900 (reprodukce na tabuli u mostu). Úctyhodné trámy nad mostovkou jsem vyfotografoval v roce 1970 (foto 2). Dochovaly se možná z výstavby mostu v roce 1768, kdy byly vyzděny dosud existující pilíře. V letech 1979–1980 proběhla pod dohledem památkové péče

velká oprava poškozených částí dřevěného krytí mostu (foto 3). V té době bylo odhadováno stáří mostu na 150 let, tj. přibližně k datu oprav někdy po napoleonských válkách. Na snímku po opravě z roku 1980 je patrná výměna šindelové krytiny střešky a průhyb, který svědčí o zachování dřevěných nosných trámů (foto 4).

Vjezd vozidel na most byl v zájmu zachování jeho historické hodnoty omezen. Na pravobřežní straně byl mezi sloupky uzamykatelný řetěz, který je patrný v průhledu mostem na snímku z roku 1981 (foto 5). Klíče měli jen vlastníci povolení, např. lékařka z Kyselky. V těch letech vzniklo na levobřežní straně Ohře množství chat. Některé z nich jsou v zorném poli snímku z roku 1986, kdy již byl radošovský most zničen požárem (foto 6). Vznikl prý za nejasných okolností, ale nepochybně byl úmyslně založen někým, kdo most považoval za překážku, je-li pro auta uzavřen. Obnova mostu s nosností pro automobilový provoz nemohla z různých důvodů následovat. Pro možnost budoucí rekonstrukce byly pilíře mostu zakonzervovány a vedle nich byla položena ocelová lávka pro pěší na dobu tehdy nepředpokládaných 17 let.

Mezi pohromy, které most poškozovaly nebo ničily, patří i povodně. V roce 1988 Ohře nedosáhla k nosníkům lávky, ani dřevěný most by nezaplavila – kdyby tu stál (foto 7). Pro snížení vzduté hladiny je nyní na levobřežní straně mostu povodňový

kanál překlenutý inundačním mostkem na náspu silnice.

Po mnoha rozvahách a jednáních, jak obnovit v historickém místě most, byl položen v roce 2001 základní kámen a zahájeny práce na konstrukci, která je replikou té zničené. Dřevěnou mostovku a konstrukci pro bednění stěn a zastřešení mostu nesou železobetonové předpjaté nosníky položené na zrekonstruované kamenné pilíře. Nápadnou odlišností od předchozí podoby mostu jsou větrací vikýře, uvnitř potom trámy po stranách mostovky a zavedení elektrického osvětlení (foto 8).

Nosnost mostu do 5 tun pro jediné vozidlo snad vyhoví všem, pro které byl starý most překážkou. Stavba byla slavnostně předána do užívání 17. října 2003. Působí impozantně a je koneckonců produktem technologií své doby, jako byly i předchozí přestavby zdejšího mostu. V roce 2004 byl most oceněn jako nejlepší stavba svého druhu (foto v záhlaví článku).

Literatura:

Gnirs A. (1996): Topographie der historischen und kunstgeschichtlichen Denkmale in dem Bezirke Karlsbad (Prag 1933). Collegium Carolinum, München.

V sobotu 19. října 2013 uspořádala Obec Kyselka slavnostní setkání veřejnosti k desátému výročí otevření obnoveného krytého mostu v Radošově. Den předtím byla veřejnost pozvána na slavnostní spuštění již zapomenutého a dlouho za ohradou skrytého vodopádu v zaniklých Lázních Kyselce. Vodopád byl vytvořen při výstavbě lázni ve druhé polovině 19. století jako součást romantického pojetí pěšiny stoupající k pavilonu Ottova pramene. Z dobové dokumentace není zřejmé, zda tehdy v kaskádě pod umělou jeskyní stékala minerální voda. Nyní opravdu vodopád napájí kyselka jímaná vrtem před zbědovaným pavilonem. Zároveň je z vrtu kyselka vedena hadicí k nároží bývalého lázeňského domu Mattoniho dvůr, kde je vývěr přístupný pro odběr vody do lahví.